

บทที่ 6

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

6.1 บทสรุป

การศึกษาวิจัยการพัฒนากฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาตินี้ เป็นการศึกษาที่มีวัตถุประสงค์ศึกษาแนวทางปฏิบัติที่เป็นปัญหาอุปสรรค และข้อจำกัดของ พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 และกฎหมายอื่นๆ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดใน รูปแบบของอาชญากรรมข้ามชาติ และแนวทางการคัดกรองบุคคลต่างด้าวที่จะเดินทางเข้าประเทศ และรูปแบบในการปฏิบัติงาน ด้านการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติขององค์กรและเจ้าหน้าที่ผู้ที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศมาปรับใช้กับประเทศไทยในอนาคต โดยมีการวิเคราะห์กฎหมายระหว่าง ประเทศด้านอาชญากรรมข้ามชาติ เพื่อการ อนุวัติการกฎหมายคนเข้าเมืองของไทยรวมถึงจัดทำร่าง ปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 ให้เหมาะสมและทันต่อสภาพการณ์การ กระทำผิดในรูปแบบของอาชญากรรมข้ามชาติ อันมีความสอดคล้องกับการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมข้ามชาติสากล ซึ่งสามารถสรุปผลการศึกษาวิจัยทั้งหมดตามกรอบวัตถุประสงค์ การศึกษาได้ ดังนี้

6.1.1 แนวทางปฏิบัติที่เป็นปัญหาอุปสรรค และข้อจำกัดของพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 และกฎหมายอื่นๆ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิดในรูปแบบของอาชญากรรมข้ามชาติ

แนวทางปฏิบัติที่เป็นปัญหาอุปสรรค และข้อจำกัดของพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 และกฎหมายที่เกี่ยวข้องในปัจจุบันมี 4 ด้าน ดังนี้

1) ด้านข้อมูลพฤติการณ์ของคนต่างด้าวที่ปรากฏอยู่ในระบบฐานข้อมูลบุคคลที่มีลักษณะต้องห้าม (บุคคลเฝ้าดู/เฝ้าระวัง) บางกรณีมีข้อมูลพฤติการณ์ของคนต่างด้าวที่ไม่ชัดเจน เนื่องจากข้อมูลที่รายงานมีน้อยไม่เพียงพอที่ทำให้เชื่อว่าคนต่างด้าวจะเข้ามากระทำความผิด ส่งผลให้เจ้าหน้าที่ไม่กล้าใช้ดุลพินิจในการปฏิเสธมิให้เข้าประเทศ และในกรณีที่มีข้อสงสัยก็ไม่กล้าที่จะใช้ดุลพินิจเช่นกัน แม้ว่า พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 มาตรา 12 (7) (8) จะกำหนดให้เจ้าหน้าที่มีอำนาจใช้ดุลพินิจปฏิเสธการเข้าเมืองในกรณีที่เจ้าหน้าที่มีข้อสงสัยก็ตาม ทำให้บางครั้ง

จะการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่อาจ ไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกันได้ทำให้ อาจเกิดความไม่เป็นธรรมกับคนต่างด้าวได้

2) ด้านความล้าสมัยของข้อมูล ข้อมูลที่มีอยู่และเกี่ยวข้องโดยตรงกับสถานะของคนเข้าเมืองที่อาจมีการเปลี่ยนแปลง เช่น ข้อมูลที่เคยแสดงถึงลักษณะของการเป็นบุคคลต้องห้ามเข้าเมือง (Black List) แต่ภายหลังได้เปลี่ยนแปลง แต่กลับไม่มีการปรับเปลี่ยนข้อมูลคนต่างด้าวให้มีความทันสมัย ทำให้การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ยังคงยึดตามข้อมูลเดิมจึงอาจเกิดการผิดพลาดขึ้น ซึ่งย่อมส่งผลกระทบต่อความเป็นธรรมสำหรับคนเข้าเมืองกับอาจกลับเป็นปัญหาระหว่างประเทศได้นอกจากนี้ การศึกษายังพบว่า ข้อมูลที่มีการจัดเก็บไว้นั้นไม่มีการกำหนดระยะเวลาสำหรับข้อมูลที่จัดเก็บจึงพบว่าหากเมื่อ ระยะเวลาการเป็นบุคคลต้องห้ามผ่านไปเป็นเวลานาน เมื่อเวลาเปลี่ยนและพฤติกรรมของบุคคลเปลี่ยน แต่ข้อมูลบุคคลต้องห้ามที่มีอยู่ยังคงเดิมไม่มีการแก้ไขปรับปรุง หรือ กำหนดวันหมดอายุของข้อมูล ย่อมส่งผลกระทบต่อการใช้สิทธิของคนเข้าเมืองได้ ซึ่งในต่างประเทศเช่นประเทศญี่ปุ่นได้กำหนดระยะเวลาของข้อมูลที่เก็บไว้ได้เพียง 5 ปี จะต้องมีการปรับให้ทันสมัย

3) ด้านการติดต่อประสานงานข้อมูล การศึกษาพบว่าจากปัญหาการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการเข้าเมือง เช่นหน่วยงานด้านความมั่นคง ปฏิบัติหน้าที่ตามเวลาราชการ ในขณะที่การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองจะต้องทำงานตลอด 24 ชั่วโมงที่เป็นการปฏิบัติงานตามท่าอากาศยานนานาชาติ ที่มีคนต่างด้าวเข้าเมืองตลอดเวลา 24 ชั่วโมง ดังนั้นใน กรณีที่มีหนังสือประสานขอความร่วมมือจากสถานทูต หรือกองการต่างประเทศ หรือ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ หรือ หน่วยงานอื่นๆ จะประสบกับปัญหาที่เกิดขึ้นนอกเวลาราชการที่ไม่สามารถจะประสานความร่วมมือจากหน่วยงานดังกล่าวเพื่อตรวจสอบพฤติกรรมคนต่างด้าวที่มีลักษณะต้องห้ามเดินทางเข้าประเทศ ทำให้ต้องปล่อยไว้ให้คนต่างด้าวนั้นเข้าประเทศซึ่งอาจเป็นเหตุให้เป็นช่องทางในการประกอบอาชญากรรมในประเทศได้

4) ด้านสิทธิตามกฎหมายไทยในเรื่องของการตกเป็นผู้ต้องหา การอุทธรณ์เมื่อถูกปฏิเสธการเข้าเมือง และปัญหาการใช้ภาษาเพื่อติดต่อสื่อสาร ทำให้คนต่างด้าวไม่ได้รับการคุ้มครองสิทธิดังกล่าวและอาจส่งผลต่อสิทธิมนุษยชนของคนต่างด้าวได้ ซึ่งอาจกลายเป็นปัญหาระหว่างประเทศได้

6.1.2 แนวทางการคัดกรองบุคคลต่างด้าวที่จะเดินทางเข้าประเทศและรูปแบบในการปฏิบัติงานด้านการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติขององค์กรและเจ้าหน้าที่ผู้ที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศมาปรับใช้กับประเทศไทยในอนาคต

ข้อค้นพบจากการศึกษาพบว่าแนวทางการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองในการคัดกรองบุคคลต่างด้าวเข้าเมืองในปัจจุบันมีปัญหาในเรื่องจำนวนคนเข้าเมืองที่มีมากในขณะระยะเวลาที่สามารถจะตรวจคัดกรองคนเข้าเมืองมีน้อยและยิ่งเมื่อประเทศไทยเข้าสู่ประชาคมอาเซียนคาดว่าจะมีคนเข้าเมืองเพิ่มมากขึ้นอีก ดังนั้นจากปัญหาดังกล่าว การคัดกรองเพื่อแยกแยะบุคคลต่างด้าวที่พึงประสงค์ให้เข้าเมืองได้ กับบุคคลต่างด้าวที่มีแนวโน้มจะเข้ามาก่ออาชญากรรมข้ามชาติ จึงเป็นประเด็นสำคัญที่ต้องหามาตรการและแนวทางในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น ดังนั้น สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องจึงมีความจำเป็นต้องเพิ่มความเข้มงวดกวดขันในการคัดกรองคนต่างด้าว โดยอาศัยมาตรการต่างๆ ขึ้นมารองรับ ซึ่งการศึกษาถึงแนวทางในการคัดกรองบุคคลต่างด้าวเข้าเมืองได้ค้นพบคำตอบว่าจะต้องดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1) ระบบตรวจผู้โดยสารล่วงหน้า (Advance Passenger Processing APPS)

ปัจจุบันสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองมีหน้าที่ในการคัดกรองผู้โดยสารเพื่ออนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักรไทย ซึ่งกรณีที่ตรวจพบว่าผู้โดยสารมีข้อมูลตรงกับบัญชีบุคคลต้องห้ามและบัญชีเฝ้าดูของสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง จะไม่อนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักร และจะต้องให้สายการบินทำการส่งกลับประเทศต้นทาง ซึ่งทำให้มีความเสี่ยงด้านความมั่นคง และเป็นการเพิ่มภาระหน้าที่ให้กับเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมือง นอกจากนี้สายการบิน ยังต้องเสียค่าใช้จ่ายในการส่งผู้โดยสารกลับอีกด้วย ดังนั้น เพื่อแก้ไขข้อขัดข้องที่เกิดขึ้น ควรมีแนวทางในการพัฒนาระบบการตรวจผู้โดยสารมาทันทีที่ผู้โดยสาร มีการ Check-in ที่เคาน์เตอร์ของสายการบิน เพื่อให้สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองนำข้อมูลดังกล่าวมาตรวจสอบกับบัญชีบุคคลต้องห้ามและบัญชีเฝ้าดู จากนั้นส่งผลการตรวจสอบกลับไปยังต้นทาง เพื่อให้สายการบินพิจารณาว่าจะรับ Check-in ให้ผู้โดยสารคนดังกล่าวหรือไม่ โดยมีกระบวนการคัดกรอง ดังนี้

(1) กระบวนการคัดกรองผู้โดยสารล่วงหน้า (Advance Passenger Processing APPS)

ผู้โดยสาร Check-in ที่ Counter สายการบินในต่างประเทศ จะสามารถตรวจสอบผู้โดยสาร ได้ตั้งแต่วันที่แรกที่ Check-in

(1.1) ข้อมูลผู้โดยสารจะถูกส่งไปยังเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองและเจ้าหน้าที่ศุลกากรทันที เพื่อตรวจสอบกับบัญชีบุคคลต้องห้ามและบัญชีเฝ้าดูของราชอาณาจักรไทยและส่งผลกลับไป

(1.2) ระบบ APPS จะสามารถแจ้งตอบกลับได้ทันทีที่เคาน์เตอร์ Check-in ก่อนการ Check-in จะสำเร็จ เพื่อให้สายการบินพิจารณาว่าผู้โดยสารสามารถขึ้นเครื่องได้หรือไม่

(1.3) เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองสามารถตรวจผู้โดยสารล่วงหน้าก่อน ผู้โดยสารจะเข้ามาถึงเคาน์เตอร์ตรวจหนังสือเดินทาง

(1.4) สามารถตรวจสอบผู้โดยสารได้ทั้งขาเข้าและขาออก

ทั้งนี้ จะเป็นการลดภาระหน้าที่ของงานตรวจคนเข้าเมืองและลดค่าใช้จ่ายในการส่งตัวกลับ จากกระบวนการทำงานของระบบ APPS จะเห็นว่าระบบงานดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของภารกิจสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง โดยระบบ APPS จะมีการเชื่อมโยงมายังระบบสารสนเทศสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง หรือระบบ (Personal Identification and Blacklist Immigration control System PIBICS) เพื่อใช้ข้อมูลบัญชีบุคคลต้องห้ามและบัญชีเฝ้าดูในการคัดกรองผู้โดยสาร ดังนั้นเมื่อมีข้อมูลผู้โดยสารล่วงหน้า ส่งมาถึงระบบ PIBICS หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั่วประเทศ ที่อยู่ในสังกัดของสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง จะสามารถเข้าถึงข้อมูลผู้โดยสารล่วงหน้าดังกล่าว และนำไปขยายผลสำหรับการปฏิบัติการอื่น ๆ ได้ ส่วนของระบบงานจะสามารถเชื่อมโยงถึงกันได้

(2) การเชื่อมโยงของระบบ (Advance Passenger Processing APPS)

(2.1) การทำงานของระบบ APPS จะเชื่อมโยงกับระบบสารสนเทศ สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง โดยจะมีการตรวจสอบกับข้อมูลบัญชีบุคคลต้องห้ามและบัญชีเฝ้าดูของสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ซึ่งผลการตรวจสอบจะส่งกลับไปแสดงที่เคาน์เตอร์ของสายการบินประเทศต้นทาง

(2.2) ส่วนของระบบสารสนเทศสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง จะมีระบบที่ใช้ในการบันทึกข้อมูลบัญชีดังกล่าวสามารถใช้ในการตรวจสอบกับระบบ APPS ได้ทันที

(2.3) เป็นการนำข้อมูล APPS ที่ได้รับมาใช้ประโยชน์เพิ่มเติม กรณีที่ต้องการให้ผู้โดยสารดังกล่าวเดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรไทย แต่ต้องการให้ระบบแจ้งเตือนล่วงหน้า เพื่อให้เจ้าหน้าที่สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองเตรียมพร้อม ณ จุดที่เป้าหมายจะเดินทางมาถึง โดยเมื่อระบบ APPS มีการเชื่อมมายังระบบ PIBICS เจ้าหน้าที่สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองจะสามารถเข้าถึงข้อมูลดังกล่าวได้จากทุกหน่วยงานทั่วประเทศ

2) ระบบช่องตรวจหนังสือเดินทางอัตโนมัติ

การตรวจคนเข้าเมืองด้วยระบบ ช่องตรวจหนังสือเดินทางอัตโนมัติ (Automatic Channel) (Automatic Channel) เป็นการลดขั้นตอนและระยะเวลาในการตรวจคนเข้าเมือง ซึ่งเดิมใช้เจ้าหน้าที่ตรวจต้องใช้เวลา 45 วินาที/คน แต่ระบบช่องตรวจหนังสือเดินทางอัตโนมัติ ใช้เวลาเพียง 20 วินาที/คน เท่านั้น ทำให้เกิดความสะดวกรวดเร็ว แก่ผู้รับบริการ ทั้งยังเป็นการยกระดับการตรวจคนเข้าเมืองให้เป็นมาตรฐานสากลอีกด้วย

3) การเชื่อมโยงระบบหนังสือเดินทาง จัดตั้งศูนย์ตรวจหนังสือเดินทางปลอมทุกสนามบิน

เพื่อเป็นการรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน และการคัดกรองบุคคลที่เกี่ยวข้องอาชญากรรม ข้ามชาติ บุคคลที่มีประวัติการกระทำความผิดในต่างประเทศ บุคคลที่ใช้หนังสือเดินทางที่มี การแจ้งหายไว้ในประเทศสมาชิกตำรวจสากล จำนวน 190 ประเทศทั่วโลก องค์การตำรวจสากลได้จัดทำระบบฐานข้อมูลองค์การตำรวจสากล ได้รวบรวมข้อมูลคนร้ายที่มีหมายจับแล้วหลบหนีออกนอกประเทศ และไม่ทราบว่า ไปพำนักอยู่ในประเทศใด เพื่อขอความร่วมมือจากประเทศสมาชิกองค์การตำรวจสากล จำนวน 190 ประเทศทั่วโลก เมื่อพบตัวแล้วให้ทำการจับกุมและส่งตัวในฐานะผู้ร้ายข้ามแดนโดยผู้ที่จะเดินทางเข้าสู่ประเทศไทยทุกคนจะถูกตรวจสอบข้อมูลดังนี้

(1) หนังสือเดินทางที่ใช้มีการแจ้งหาย/หรือถูกโจรกรรม หรือไม่

(2) มีประวัติการกระทำความผิดในต่างประเทศ เป็นบุคคลที่ตำรวจในต่างประเทศได้ประกาศสืบจับและมีหมายจับขององค์การตำรวจสากล หรือไม่

ระบบนี้ใช้งานประเทศในยุโรป และอเมริกาได้นำระบบนี้มาใช้ในการตรวจสอบบุคคล เข้าออกประเทศ ซึ่งเป็นตามมาตรฐานสากลและเป็นที่ยอมรับจากนานาชาติว่าเป็นระบบที่มีประสิทธิภาพ คือ ระบบ PIBICS และ ระบบ I 24/7

สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองควรมีการจัดตั้งศูนย์ตรวจพิสูจน์หนังสือเดินทางปลอมไว้ทุกสนามบินนานาชาติ และทุกกองกำกับการวิทยากรจังหวัด และควรผลิตผู้เชี่ยวชาญด้านการตรวจหนังสือเดินทางปลอมขึ้นทะเบียนศาลไว้ในทุกจังหวัด เพื่อรองรับปริมาณงานในอนาคต

4) การเพิ่มหน่วยงานที่ปฏิบัติหน้าที่ลงข้อมูลแจ้งเตือนอาชญากรรม เช่น ศูนย์กลางในการเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานเนื่องจากคนต่างชาติดำเนินการในประเทศไทย ต่อมาถูกส่งกลับออกไปนอกราชอาณาจักรจะถูกบันทึกรายชื่อเป็นบุคคลที่สมควรห้ามมิให้เดินทางเข้ามาในราชอาณาจักรส่วนใหญ่จะเปลี่ยนชื่อใหม่เพื่อเดินทางกลับมายังประเทศไทยอีกครั้ง การนำระบบดังกล่าว มาใช้จะช่วยให้เจ้าหน้าที่คัดกรองผู้โดยสารต่างชาติได้มากขึ้น นอกจากนี้เห็นควรเพิ่มอุปกรณ์เครื่องสแกนลายนิ้วมือ (Finger print) มาประกอบ จะทำให้ได้ผลดียิ่งขึ้น และระบบการเชื่อมโยงข้อมูลอาชญากรรมข้ามชาติกับองค์การตำรวจสากล (Interpol) รวมถึงเพิ่มหน่วยงานที่ปฏิบัติหน้าที่ลงข้อมูลแจ้งเตือนอาชญากรรมบุคคล โดยเฉพาะเป็นศูนย์กลางในการเชื่อมโยงข้อมูลให้กับหน่วยงานในสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และสามารถแจ้งเตือนในระบบการตรวจผู้โดยสารของสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองทำให้สามารถคัดกรองบุคคลได้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

5) การประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ควรมีการติดต่อกันได้ตลอด 24 ชั่วโมง โดยผ่านผู้ประสานงานกลาง (Contact Person) ของแต่ละหน่วย

กรณีตรวจพบคนต่างด้าวตามที่มีหนังสือประสานขอความร่วมมือของหน่วยงานจากต่างประเทศหรือกองการต่างประเทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ หรือหน่วยงานอื่นๆ ที่ประสานมา แก้ไขปัญหาด้วยการให้หน่วยงานดังกล่าวข้างต้น แจ้งหมายเลขโทรศัพท์ที่สามารถติดต่อได้ตลอด 24 ชั่วโมง พร้อมรายชื่อของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโดยตรง เมื่อเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองตรวจพบ ให้ประสานแจ้งให้หน่วยงานนั้นๆ มารับตัวไปดำเนินการต่อไป ควรมี ผู้ประสานงานกลาง (Contact person) ของแต่ละหน่วยงาน ที่สามารถติดต่อได้ตลอด 24 ชั่วโมง กรณีมีเหตุการณ์จำเป็นเร่งด่วน

6) การจัดหาล่ามและให้มีการแจ้งสิทธิให้กับคนต่างด้าวที่จะเดินทางเข้ามาในประเทศไทยกรณีถูกขึ้นบัญชีเป็นบุคคลต้องห้ามโดยส่วนใหญ่คนต่างด้าวไม่ค่อยทราบสิทธิข้อจำกัด และข้อห้ามในการเดินทางไปต่างประเทศ ดังนั้น หน่วยงานที่รับผิดชอบควรมีการเผยแพร่ และมีการประชาสัมพันธ์ให้คนต่างด้าวทราบในรายละเอียด คุณสมบัติของคนต่างด้าวที่ต้องการเดินทางเข้ามายังประเทศไทย

7) การจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานและฝึกอบรมให้ความรู้และแนวทางปฏิบัติประกอบการใช้อำนาจดุลพินิจตามมาตรา 12 (7) (8) กรณีคนต่างด้าวที่ขึ้นบัญชี Watch List (บุคคลเฝ้าดู/เฝ้าระวัง) เป็นบุคคลที่ไม่พึงปรารถนาเจ้าหน้าที่ไม่กล้าใช้ดุลพินิจ เพราะความผิไม่ชัดเจน ควรมีกรอบที่ชัดเจนเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติสำหรับพนักงานเจ้าหน้าที่ เนื่องจากพนักงานเจ้าหน้าที่ยังต้องใช้ดุลพินิจประกอบการปฏิบัติงานด้วย การใช้ดุลพินิจของพนักงานเจ้าหน้าที่บางเรื่องมีความแตกต่างกัน จึงเป็นปัญหาในทางปฏิบัติของพนักงานเจ้าหน้าที่เห็นควรมีการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานตรวจคนเข้าเมืองและมีการวางแผนการฝึกอบรมทบทวนให้ความรู้และแนวทางการปฏิบัติให้กับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเป็นประจำ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ใช้ดุลพินิจตัดสินใจ ตามมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 โดยจัดทำเป็นคู่มือการตรวจคนเข้าเมือง

6.1.3 การอนุวัติการกฎหมายไทย

การศึกษาพบว่า เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของประเทศต่างๆ ในภูมิภาคอาเซียนและประชาคมโลก ประเทศไทยจำเป็นต้องมีการพัฒนาให้สอดคล้องกับหลักสากล และกฎหมายระหว่างประเทศ โดยมีการอนุวัติการกฎหมายภายในให้สอดคล้องกับกฎหมายระหว่างประเทศ ที่ประเทศไทยได้ไปลงนามและให้สัตยาบันไว้ 3 ฉบับ คือ พิธีสารต่อต้านการลักลอบขนผู้โยกย้ายถิ่นฐานทางบก ทางทะเล และทางอากาศ ค.ศ. 2000 อนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการปฏิบัติหรือการลงโทษที่โหดร้าย

ไว้มนุษยธรรมหรือย้ายยักคี่ศรี ค.ศ. 1987 และอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. 2009 โดยมีประเด็นที่ต้องอนุวัติการ 4 ประเด็น คือ

(1) “การลักลอบขนผู้โยกย้ายถิ่นฐาน หมายถึง การจัดให้มีการเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายของบุคคลต่างด้าวเพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์เป็นการตอบแทน” ตาม พินิจต่อการดำเนินการลักลอบขนผู้โยกย้ายถิ่นฐานทางบก ทางทะเล และทางอากาศ ข้อ 3

(2) “ยกเลิกการตรวจลงตราและปฏิเสธการเข้าเมืองแก่ผู้กระทำความผิดฐานลักลอบขนผู้โยกย้ายถิ่นฐานและปลอมแปลงหนังสือเดินทาง” ตามพินิจต่อการดำเนินการลักลอบขนผู้โยกย้ายถิ่นฐานทางบก ทางทะเล และทางอากาศ ในข้อ 11 มาตราการตามแนวชายแดน ข้อกำหนดที่ 5

(3) “บุคคลจะไม่ถูกส่งกลับไปยังประเทศที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าบุคคลนั้นจะตกอยู่ภายใต้อันตรายที่จะถูกทรมาน” ตามอนุสัญญาต่อต้านการทรมานและการปฏิบัติหรือการลงโทษที่โหดร้ายไร้มนุษยธรรมหรือย่ำยีศักดิ์ศรีใน ข้อ 3

(4) “การส่งตัวบุคคลต่างด้าวกลับประเทศต้องคำนึงถึงว่าบุคคลต่างด้าวผู้นั้น ต้องอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปี การแยกเช่นนี้ จำเป็นเพื่อผลประโยชน์สูงสุดของเด็ก” ตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. 2009

ทั้ง 4 ประเด็นดังกล่าวการศึกษาได้นำมาบัญญัติไว้ในร่างปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 แล้ว

6.1.4 จัดทำร่างปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ.2522 ให้เหมาะสมและทันต่อสภาพการณ์การกระทำผิดในรูปแบบของอาชญากรรมข้ามที่จะเกิดขึ้นในประเทศไทยในปัจจุบันและอนาคต

จากการศึกษากฎหมายระหว่างประเทศตามข้อ 6.1.3 ซึ่งมี 3 ฉบับ ประกอบด้วย 4 ประเด็นดังที่ได้สรุปไว้แล้วในข้อ 6.1.3 ดังนั้นในส่วนของการจัดทำร่างปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานการคัดกรองคนต่างด้าวเข้าเมือง ตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 จึงได้นำมาบัญญัติไว้เพื่อเป็นการแสดงถึงการอนุวัติการกฎหมายระหว่างประเทศนั้นโดยการปรับปรุงแก้ไขมาตรา 12 (7) (8) พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบันซึ่งอาชญากรรมข้ามชาติ มีความรุนแรงและขยายวงกว้างมากขึ้น และเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของกฎหมายคนเข้าเมืองของไทยในการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติ และได้เพิ่มเติมเป็นกฎหมายระดับรองในรูปของ กฎกระทรวงแนบท้าย พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 ดังนี้

“ลักษณะต้องห้ามของบุคคลต่างค้ำตามความใน (๓) และ (๔) ของวรรคหนึ่ง อันมีพฤติกรรมที่น่าเชื่อว่าเป็นบุคคลที่เป็นภัยต่อสังคม หรือจะก่อเหตุร้ายให้เกิดอันตรายต่อความสงบสุขหรือความปลอดภัยของประชาชน หรือความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร หรือมีพฤติกรรมที่น่าเชื่อว่าจะเข้ามาเพื่อประกอบกิจการอื่นที่ขัดต่อความสงบสุขหรือความปลอดภัยของประชาชน หรือความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรหรือมีพฤติกรรมที่น่าเชื่อว่าจะเข้ามาเพื่อประกอบกิจการอื่นที่ขัดต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนเข้ามาในราชอาณาจักรให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

หากมีพฤติการณ์ตามความในวรรคสาม ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิเสธการเข้าเมือง หรือยกเลิกการตรวจลงตราแก่ผู้กระทำความผิดฐานลักลอบขนผู้โยกย้ายถิ่นฐาน ทั้งทางบก ทางทะเล ทางอากาศ และการปลอมแปลงหนังสือเดินทาง”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในวรรคหนึ่งของมาตรา ๕๔ แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

“คนต่างด้าวผู้ใดเข้ามาหรืออยู่ในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือการอนุญาตนั้นสิ้นสุด หรือถูกเพิกถอนแล้ว พนักงานเจ้าหน้าที่จะส่งตัวคนต่างด้าวผู้นั้นกลับออกไปนอกราชอาณาจักรก็ได้ ทั้งนี้ คนต่างด้าว จะไม่ถูกส่งกลับไปยังประเทศที่มีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าคนต่างด้าวผู้นั้นจะตกอยู่ภายใต้อันตราย ที่จะถูกทรมานและคนต่างด้าวผู้นั้นต้องอายุไม่ต่ำกว่า ๑๘ ปี เว้นแต่จำเป็นต่อประโยชน์สูงสุดของคนต่างด้าวผู้นั้น”

มาตรา ๖ บรรดาบทบัญญัติแห่งกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับลักษณะต้องห้ามของบุคคลต่างด้าว ตามมาตรา ๑ ที่มีอยู่ก่อนหรือในวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลบังคับใช้ ให้ใช้ได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๗ ให้นายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....

นายกรัฐมนตรี

ร่าง

กฎกระทรวง

ฉบับที่.. (พ.ศ.)

หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขเกี่ยวกับลักษณะต้องห้ามของบุคคลต่างด้าวตามความในมาตรา ๑๒
วรรคสาม

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๒ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง
พ.ศ. ๒๕๒๒ นายกรัฐมนตรีออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้มีคณะกรรมการพิจารณำบันทึกและเปลี่ยนแปลงข้อมูลคนต่างด้าว
ประกอบด้วย ผู้บัญชาการตรวจคนเข้าเมือง เป็นประธานกรรมการ รองผู้บัญชาการสำนักงานตรวจ
คนเข้าเมือง เป็นรองประธานกรรมการ ผู้บังคับการอำนวยการ สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ผู้บังคับ
การตรวจคนเข้าเมือง ๑-๖ รองผู้บังคับการ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศตรวจคนเข้าเมือง เป็น
คณะกรรมการ ผู้บังคับการสืบสวนสอบสวน สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง เป็นคณะกรรมการและ
เลขานุการ ผู้กำกับการ ๓ กองบังคับการสืบสวนสอบสวน สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ผู้กำกับการ
ฝ่ายอำนวยการ ๙ กองบังคับการอำนวยการ สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง เป็นคณะกรรมการและ
ผู้ช่วยเลขานุการ รองผู้กำกับการ ๓ กองบังคับการสืบสวนสอบสวน สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง
สารวัตร (งานต้องห้าม) กองกำกับการ ๓ กองบังคับการสืบสวนสอบสวน สำนักงานตรวจคนเข้า
เมือง สารวัตร (งานกฎหมาย) ฝ่ายอำนวยการ ๙ กองบังคับการอำนวยการ สำนักงานตรวจคนเข้า
เมือง หรือเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองที่ได้รับมอบหมายจากเลขานุการ เป็นผู้ช่วยเลขานุการ โดยมี
อำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) พิจารณำบันทึกและเปลี่ยนแปลงข้อมูลคนต่างด้าวที่มีพฤติการณ์สมควรห้ามมิ
ให้เข้ามาในราชอาณาจักร ตามนัยมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ ตาม
หลักเกณฑ์ ที่กำหนดใน ข้อ ๒ และข้อ ๓

(๒) ให้มีอำนาจขอความร่วมมือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องมาชี้แจงข้อเท็จจริง หรือ
ขอให้หน่วยต่างๆดำเนินการเรื่องใดๆ ตลอดจนการส่งเจ้าหน้าที่ให้ข้อมูลหรือส่งเอกสารตามที่
คณะกรรมการร้องขอ

ข้อ ๒ ลักษณะต้องห้ามของบุคคลต่างด้าวตามความในมาตรา ๑๒ วรรคสาม
ได้แก่ คนต่างด้าวผู้มีพฤติการณ์การกระทำผิดอาญาตามประมวลกฎหมายอาญา พระราชบัญญัติที่มี
โทษทางอาญา ดังนี้

(๑) ความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักรและการก่อการร้าย

- (๒) ความผิดเกี่ยวกับความสงบสุขของประชาชน
- (๓) ความผิดเกี่ยวกับการก่อให้เกิดภัยอันตรายต่อประชาชน
- (๔) ความผิดเกี่ยวกับการปลอมและการแปลง
- (๕) ความผิดเกี่ยวกับเพศทุกลักษณะความผิด
- (๖) ความผิดต่อชีวิตและร่างกายจนเป็นเหตุให้ผู้ถูกระทำได้รับอันตรายแก่กาย
สาหัสหรือถึงแก่ความตาย ยกเว้นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท
- (๗) ความผิดเกี่ยวกับเสรีภาพและชื่อเสียง เฉพาะความผิดต่อเสรีภาพ
- (๘) ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์
- (๙) ความผิดเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วย ยาเสพติดให้โทษ และกฎหมายว่าด้วยวัตถุ
ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ในความผิดเกี่ยวกับการผลิต นำเข้าหรือส่งออกนอกราชอาณาจักร
จำหน่ายหรือมิไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายและมีไว้ในความครอบครอง
- (๑๐) ความผิดเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยการค้ามนุษย์ การค้าประเวณี การฟอกเงิน
- (๑๑) ความผิดเกี่ยวกับกฎหมายว่าด้วยศุลกากร
- (๑๒) ความผิดทางอาญาอื่นๆ ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด
- ข้อ ๓ การบันทึกข้อมูลของคนต่างด้าวซึ่งมีลักษณะต้องห้ามตามความในมาตรา
๑๒ วรรคสาม ในกรณีที่คนต่างด้าวมียุติการเปลี่ยนแปลงไป มีหลักเกณฑ์ดังนี้
- (๑) คนต่างด้าวที่ถูกบันทึกรายชื่อเป็นคนต่างด้าวซึ่งมีลักษณะต้องห้ามมิให้เข้ามา
ในราชอาณาจักรตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๑๒ (๒) (๓) (๔) (๕) ให้ผู้
บัญชาการสำนักงานตรวจคนเข้าเมือง เป็นผู้พิจารณาสั่งการ
- (๒) คนต่างด้าวที่ถูกบันทึกรายชื่อเป็นคนต่างด้าวซึ่งมีลักษณะต้องห้ามมิให้เข้ามา
ในราชอาณาจักรตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๑๒ (๖) (๗) (๘) กรณีคนต่าง
ด้าว มีพฤติการณ์เปลี่ยนแปลงไป ให้คณะกรรมการพิจารณบันทึกและเปลี่ยนแปลงข้อมูลคนต่าง
ด้าวเป็นผู้พิจารณาคณะต่างด้าวที่มีพฤติการณ์สมควรห้ามมิให้เข้ามาในราชอาณาจักรก่อนเสนอให้ผู้
บัญชาการสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองสั่งการ
- (๓) คนต่างด้าวที่อยู่ในหลักเกณฑ์การบันทึกข้อมูลเพิ่มเติมตาม (๑) และ (๒) ต้อง
เป็นคนต่างด้าวที่ถูกบันทึกรายชื่อเป็นคนต่างด้าวที่มีลักษณะต้องห้ามมิให้เข้ามาในราชอาณาจักร
แล้วเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๕ ปี นับแต่วันที่ผู้บัญชาการสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองสั่งการ
- (๔) คนต่างด้าวที่ถูกบันทึกรายชื่อเป็นคนต่างด้าวซึ่งมีลักษณะต้องห้ามมิให้เข้ามา
ในราชอาณาจักรเป็นระยะเวลาไม่ถึง ๕ ปี นับแต่วันที่ผู้บัญชาการสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองสั่งการ
หากผู้บัญชาการสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองเห็นสมควรจะสั่งการให้บันทึกข้อมูลเพิ่มเติมให้

คณะกรรมการพิจารณابันทึกและเปลี่ยนแปลงข้อมูลคนต่างด้าวพิจารณาเห็นชอบก่อนเสนอให้ผู้บัญชาการสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองสั่งการ

(๕) คนต่างด้าวที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดอาญา สำหรับความผิดที่ระวางโทษ ประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิต จำคุกตั้งแต่ยี่สิบปีขึ้นไป ซึ่งมีลักษณะอุกฉกรรจ์ เป็นความผิดที่ไม่อยู่ในหลักเกณฑ์การบันทึกข้อมูลเพิ่มเติม เว้นแต่ ผู้บัญชาการสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองจะสั่งการให้มีการบันทึกเพิ่มเติม

ข้อ ๔ ให้สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง จัดให้มีการอบรมเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมือง ที่ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขเกี่ยวกับลักษณะต้องห้ามของบุคคลต่างด้าว ตามความในมาตรา ๑๒ วรรคสาม ตามคู่มือการปฏิบัติงานเกี่ยวกับบุคคลต้องห้ามที่สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองกำหนด

ให้ไว้ ณ วันที่

พ.ศ.

นายกรัฐมนตรี

6.2 ข้อเสนอแนะ

การตรวจคนเข้าเมืองจะมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นและมีความเป็นสากลที่จะต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติได้นั้น การศึกษาข้อเสนอแนะใน 3 แนวทางด้วยกัน ดังนี้

6.2.1 ข้อเสนอแนะด้านนิติศาสตร์

การศึกษาได้นำเสนอผลการศึกษาในเรื่องการปรับปรุงแก้บทบัญญัติในพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 และกฎกระทรวงเพื่อป้องกันและแก้ไขคนเข้าเมืองที่มีลักษณะต้องห้ามนั้นก็เพื่อเป็นการป้องกันปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติดังนั้นการดำเนินการด้านการบริหารจัดการที่จะทำให้มีการนำเอาร่างกฎหมายดังกล่าวสู่สภานิติบัญญัติเป็นการเร่งด่วนย่อมจะทำให้กฎหมายดังกล่าวมาสภาพบังคับใช้ได้ทันการ นอกจากนี้ เนื่องจากประเทศไทยกำลังก้าวเข้าสู่ความเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในปีพ.ศ. 2558 จึงคาดหวังว่าจะมีคนต่างชาติจำนวนมากเดินทางเข้าออกประเทศไทย ทั้ง นักท่องเที่ยว นักลงทุน และผู้ใช้แรงงาน และคนต่างด้าวที่เดินทางเข้าประเทศย่อมมีทั้งที่ถูกต้องตามกฎหมายและผิดกฎหมาย ซึ่งจะเป็นที่มาของปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติได้ ดังนั้นการศึกษาจึงมีข้อเสนอแนะว่าประเทศไทยควรมีการจัดทำกรอบข้อตกลงความร่วมมือระหว่างประเทศ ในรูปแบบของสนธิสัญญาร่วมมือระหว่างประเทศในภูมิภาคอาเซียนในเรื่องการข้ามผ่านแดนโดยมีสาระสำคัญครอบคลุมเรื่อง การสืบสวน การสังเกตการณ์ข้ามพรมแดน ความร่วมมือ และดูแลร่วมกันในด้านระบบสารสนเทศ และการแลกเปลี่ยนข้อมูล วิธีการและระยะเวลาในการเก็บรวบรวมแฟ้มข้อมูล ซึ่งจะทำให้เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองของประเทศในกลุ่มสมาชิกอาเซียน มีการเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลและวัตถุต่างๆ ที่มีพฤติกรรมที่เป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐ และเป็นการตรวจสอบและควบคุมพื้นที่ชายแดน เพื่อให้เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองสามารถดำเนินการในด้านการควบคุมการข้ามผ่านแดนได้อย่างมีประสิทธิภาพและเพื่อเป็นการป้องกันอาชญากรรมข้ามชาติและเพื่อความมั่นคงและความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สินของประเทศและของภูมิภาคอาเซียน

6.2.2 ข้อเสนอแนะด้านการบริหารจัดการ

แนวทางปฏิบัติที่เป็นปัญหา อุปสรรคและข้อจำกัด ในด้านการตรวจคนเข้าเมืองเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติ ตามพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 นั้นการศึกษาเสนอแนะแนวทางแก้ไขไว้ ดังนี้

1) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ควรนำร่างปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 และร่างกฎกระทรวงหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขเกี่ยวกับลักษณะต้องห้ามของบุคคลต่างด้าวตามความในมาตรา 12 วรรคสาม จากผลการศึกษา นำเสนอตามลำดับขั้น คือ ในสถานการณ์

บ้านเมืองปกติ หน่วยงานที่ขอแก้ไขต้องนำร่างกฎหมายเสนอต่อ คณะรัฐมนตรีพิจารณา ก่อนนำเข้าสู่สภานิติบัญญัติ ซึ่งมี 2 สภา คือ วุฒิสภา และสภาผู้แทนราษฎร ตามการปกครองระบอบประชาธิปไตย สำหรับกรณีที่มีการปฏิวัติ หรือปฏิรูปแผ่นดิน ดังเช่นในปัจจุบัน (พ.ศ. 2558) ร่างกฎหมายที่จัดทำขึ้นมาเพื่อขอแก้ไขปรับปรุงกฎหมายคนเข้าเมือง ให้มีความทันสมัย เป็นสากลและสอดคล้องกับพันธกรณีตามกฎหมายระหว่างประเทศและหลักสิทธิมนุษยชน ที่ประเทศไทยได้ไปลงนามและให้สัตยาบันไว้ และเพื่อเป็นกรอบแนวทางการใช้อำนาจดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองที่ถูกต้องตามบทบัญญัติของกฎหมาย ในการปฏิเสธคนต่างด้าวที่มีลักษณะต้องห้ามเข้าประเทศ ดังเช่นที่การศึกษานี้ได้จัดทำเป็นร่างปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ให้นำเสนอต่อคณะรัฐมนตรี เท่านั้น (เพราะในช่วงนั้นจะไม่มีวุฒิสภา) ก่อนนำเข้าสู่สภานิติบัญญัติ สำหรับร่างกฎกระทรวง ให้เสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา และรัฐบาลไทยควรให้สัตยาบันในพิธีสารต่อต้านการลักลอบขนผู้โยกย้ายถิ่นทางบก ทางทะเล ทางอากาศ เมื่อได้อนุมัติการกฎหมายเป็นที่เรียบร้อยแล้ว เพื่อแสดงความจริงใจในความร่วมมือระหว่างประเทศด้านการต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติ

2) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ควรให้หน่วยงานในสังกัด คือ กองการต่างประเทศ เข้าร่วมกับสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองในการตรวจสอบและปรับปรุงข้อมูลบุคคลต่างด้าวที่มีลักษณะต้องห้ามเดินทางเข้าประเทศ ให้มีความเป็นปัจจุบัน โดยการประสานงานกับหน่วยงานและองค์กรระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง เพื่อรักษาสีทธิของบุคคลต่างด้าวที่จะเดินทางเข้ามาในประเทศ

3) สำนักงานตรวจคนเข้าเมืองควรมีการจัดตั้ง ศูนย์ประสานงานข้อมูลบุคคลต่างด้าว เพื่อประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นในด้านการตรวจสอบข้อมูล ประวัติและพฤติกรรมคนต่างด้าว โดยสามารถติดต่อกันได้ตลอด 24 ชั่วโมง กรณีมีเหตุการณ์จำเป็นเร่งด่วนโดยผ่านผู้ประสานงานกลาง (Contact Person) ของแต่ละหน่วยงาน โดยมีโทรศัพท์ ที่สามารถติดต่อได้ตลอด 24 ชั่วโมง

4) สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ควรจัดให้มีล่ามประจำอยู่ทุกสนามบิน และมีการขึ้นบัญชีล่ามไว้กับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ในกรณีที่ต้องมีการแจ้งสิทธิให้กับคนต่างด้าวที่จะเดินทางเข้ามาในประเทศไทย กรณีคนต่างด้าวผู้นั้นถูกขึ้นบัญชีเป็นบุคคลต้องห้าม และไม่ทราบสิทธิข้อจำกัด และข้อห้ามในการเดินทาง และ

5) สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ควรมีหน่วยงานเฉพาะทำหน้าที่เผยแพร่และมีการประชาสัมพันธ์ให้คนต่างด้าวทราบในรายละเอียด คุณสมบัติของคนต่างด้าวที่ต้องการเดินทางเข้ามายังประเทศไทย

6.2.3 ข้อเสนอแนะด้านนโยบาย

การศึกษามีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายให้กับรัฐบาล สำนักงานตำรวจแห่งชาติและสำนักงานตำรวจเข้าเมือง เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติ ดังนี้

1) รัฐบาลไทย ควรมีนโยบายด้านการตรวจคนเข้าเมือง คือกำหนดหลักเกณฑ์ในการจำกัดสิทธิในการเดินทางเข้าออกประเทศและการส่งตัวคนต่างด้าวกลับประเทศ ให้สอดคล้องกับหลักกฎหมายระหว่างประเทศและกฎหมายสิทธิมนุษยชนซึ่งประเทศไทยได้ไปลงนามและให้สัตยาบันไว้ และเป็นพันธกรณีที่ประเทศไทยที่ต้องปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด

2) สำนักงานตำรวจแห่งชาติควรจัดตั้ง ศูนย์ข้อมูลตำรวจอาเซียนของไทย โดยเป็นหน่วยงานที่ปฏิบัติหน้าที่ลงข้อมูลแจ้งเตือนอาชญากรรมบุคคล โดยเป็นศูนย์กลางในการเชื่อมโยงข้อมูลให้กับหน่วยงานต่างๆ ที่ปฏิบัติงานตามพื้นที่ทั่วประเทศของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เชื่อมโยงข้อมูลพื้นฐานด้านอาชญากรรมข้ามชาติ เช่น ตัวบุคคล องค์กร รูปแบบการกระทำผิด พฤติการณ์แห่งคดี ขานพหนะที่ใช้ในการกระทำผิด โดยแลกเปลี่ยนข้อมูลกับประเทศต่างๆ ที่เป็นสมาชิกของอาเซียนอีก 9 ประเทศ โดยการจัดทำในรูปแบบของข้อตกลงร่วมกันสำหรับประเทศในอาเซียน

3) สำนักงานตำรวจแห่งชาติควรนำเสนอ บทบัญญัติทางกฎหมายเกี่ยวกับความร่วมมือระหว่างประเทศในด้านการตรวจคนเข้าเมือง ที่ให้อำนาจเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมือง มีอำนาจในการขอความร่วมมือหน่วยงานภายในประเทศและต่างประเทศ ในการขอข้อมูล หรือ ให้ส่งข้อมูลเกี่ยวกับ ประวัติ และ พฤติการณ์บุคคล กลุ่มบุคคล หรือ องค์กร ที่มีแนวโน้มมีส่วนเกี่ยวข้องกับอาชญากรรมข้ามชาติ เพื่อเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประสิทธิภาพในงานด้านการตรวจคนเข้าเมือง

4) สำนักงานตำรวจตรวจคนเข้าเมืองควรมีการจัดฝึกอบรมในการปฏิบัติงาน ในเรื่องการคัดกรองคนต่างด้าวตามร่างปรับปรุงแก้ไข พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง (ฉบับที่ ...) พ.ศ. และร่างกฎกระทรวง ที่จัดทำขึ้นใหม่เพื่อให้เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองมีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างถูกต้องตามกฎหมายที่ได้จัดทำขึ้น

6.3 ข้อเสนอแนะเรื่องที่ควรวิจัยต่อไป

จากข้อค้นพบในการวิจัยเรื่องนี้สามารถนำไปสู่ประเด็นที่นำมาวิจัยในโอกาสต่อไปในเรื่องเกี่ยวกับการตรวจคนเข้าเมืองเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติ 2 เรื่อง ดังนี้

1) การวิจัย เรื่อง “การแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเนรเทศ” เนื่องจากกฎหมายเนรเทศมีการบังคับใช้มาเป็นเวลานานโดยยังไม่มีมีการแก้ไขปรับปรุง ซึ่งการวิจัยพบว่า พระราชบัญญัติการเนรเทศ พ.ศ. 2499 มีการกำหนดสาระสำคัญเกี่ยวกับการส่งคนต่างด้าวกลับประเทศ โดยมี

ข้อพิจารณาตามกฎหมายเนรเทศว่าต้องเป็นบุคคลที่มีพฤติกรรมเป็นภัยต่อความมั่นคง ความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดี ข้อพิจารณาดังกล่าวเป็นดุลพินิจโดยกว้างขวางที่จะยกเป็นเหตุให้เนรเทศคนต่างด้าวออกจากราชอาณาจักรโดยมิได้กำหนดวิธีการหลักเกณฑ์เงื่อนไขเฉพาะที่ชัดเจน โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยซึ่งเป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ เป็นผู้ใช้อำนาจดุลพินิจตามกฎหมายเนรเทศ

ดังนั้นจึงควรมีวิจัยในเรื่องแก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติการเนรเทศ พ.ศ. 2499 ให้สอดคล้องกับกฎหมายระหว่างประเทศที่ประเทศไทยได้ไปลงนามและให้สัตยาบันไว้ เพื่อให้มีความเป็นสากลและสอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน

2) การวิจัยเรื่อง “กรอบความร่วมมือระหว่างประเทศในเรื่องการตรวจคนเข้าเมือง” โดยมีประเด็นศึกษาในเรื่อง การสืบสวน การสังเกตการณ์ข้ามพรมแดน ความร่วมมือในด้านระบบสารสนเทศ การเก็บและรักษาข้อมูลประวัติพฤติกรรมบุคคลและยานพาหนะที่ใช้ในการกระทำ ความผิด ซึ่งวิธีการดังกล่าวจะทำให้เจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองของประเทศสมาชิกในกลุ่มอาเซียน มีการเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลและวัตถุต่างๆ ที่มีพฤติกรรมที่เป็นภัยต่อความมั่นคงของรัฐ และเป็นการตรวจสอบและควบคุมพื้นที่ชายแดน โดยเจ้าหน้าที่ตรวจคนเข้าเมืองจะได้ดำเนินการ ด้านตรวจคนเข้าเมืองเพื่อรองรับเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ทั้งนี้ เนื่องจากประเทศไทยกำลังก้าวเข้าสู่ความเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ในปลายปี พ.ศ. 2558 จะต้องมีคนต่างชาติดำเนินงานมากเดินทางเข้าออกประเทศไทย ทั้ง นักท่องเที่ยว นักลงทุน และผู้ใช้แรงงาน คนต่างด้าวที่เดินทางเข้ามาในทั้งในรูปแบบที่ถูกต้องตามกฎหมายและการเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย นำมาซึ่งปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ ในประเด็นปัญหาดังกล่าวจึงจำเป็นต้องมีกลไกการควบคุมการเข้าเมืองในรูปแบบของความร่วมมือระหว่างประเทศ ที่จะช่วยให้การดำเนินการด้านการตรวจคนเข้าเมืองมีประสิทธิภาพในการคัดกรองบุคคลต่างด้าวที่จะเดินทางเข้ามาในประเทศ ในปัจจุบันประเทศไทยยังไม่ได้มีการบัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือระหว่างประเทศในด้านการตรวจคนเข้าเมืองแต่อย่างใด